

УДК 631.171:631.31/631.51

О.В. Таценко, ст. викладач кафедри «Експлуатації техніки».

Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна

E-mail: AlexTatsenko@mail.ru

УРОЖАЙНІСТЬ СОНЯШНИКУ У РІЗНИХ ВИДАХ ОБРОБІТКУ ГРУНТУ ДЛЯ УМОВ СУМЩИНИ.

Існуючі технології виробництва рослинницької продукції в сільськогосподарському виробництві та їх технічне забезпечення потребують значних затрат ресурсів. Економне використання ресурсів є, зазвичай, однією із умов ефективності технології вирощування та збирання сільськогосподарської культури, в тому числі і соняшнику. Збереження ресурсів є однією із причин зниження собівартості продукції, підвищення її конкурентоспроможності на ринках, а також стимулюючий фактор ефективного розвитку сільськогосподарського виробництва.

Система обробітку ґрунту визначає умови росту і розвитку сільськогосподарських культур. В теперішній час велику увагу приділяють удосконаленню способів і систем механічного обробітку ґрунту як важливій умові розширеного відновлення його родючості, подальшого росту урожайності, валових зборів сільськогосподарських культур. Одним з основних напрямів в дослідженнях технологічних процесів обробітку ґрунту є пошук і удосконалення видів обробітку ґрунту та робочих органів технічних засобів.

В зв'язку з цим науковцями ведуться роботи з удосконалення систем обробітку ґрунту та технічних засобів для їх реалізації, підвищення їх ролі у боротьбі з ерозією, надмірним ущільненням ґрунту, і орієнтованих на скорочення витрат праці і енергії із підвищенням ефективності виробництва основної продукції.

Проведені дослідження показують, що розподіл затрат на обробіток ґрунту у Лісостеповій зоні України показує, що на нього припадає 40...50%

енергетичних затрат і 25% трудових від всього обсягу робіт при вирощуванні с/г культур, в тому числі і соняшнику.

На даний час при вирощуванні соняшнику традиційно застосовують ряд технологій, що мають визначену направленість і яка відрізняються одна від другої деякими прийомами, відповідно до конкретних ґрунтово-кліматичних умов господарств.

З метою дослідження впливу технологічних процесів основного обробітку ґрунту проводилися на протязі трьох років дослідження різних варіантів основного обробітку ґрунту в технологіях вирощування соняшнику, які базуються на наступних способах основного обробітку ґрунту: оранка, плоскорізний (чизельний) та дискування на різні глибини. Урожайність основної продукції соняшнику, визначалася згідно існуючих методик в п'ятикратній повторності на ділянках з визначенням показника у визначених місцях поля.

В результаті проведених досліджень було отримано наступні результати урожайності соняшнику в залежності від способу та глибини основного обробітку ґрунту, які представлені в таблиці 1.

Таблиця 1 – Урожайність основної продукції соняшнику.

Агрегат	Глибина обробітку, см	Середня урожайність основної продукції за 3 роки, т/га	% до оранки
Оранка на 25...27 см МТЗ-82+ПЛН-3-35	21±1	2,25	-
Плоскорізний обробіток на 14...16 см МТЗ-82+КЛД-2,0	15±1	1,92	85,33
Дискування на 10...12 см МТЗ-82+АГ-2,4	11±1	1,76	78,22
Дискування на 4...6 см МТЗ-82+АГ-2,4	5±1	1,34	59,56

Таким чином, проведені дослідження дають можливість стверджувати, що раціональним основним обробітком ґрунту під соняшник в умовах Сумщини з умовою мінімізації використання енергетичних ресурсів являється безплосцевий (плоскорізне рихлення) або дискування ґрунту з глибиною обробітку 11,0...15,0 ± 1,0 см.